

Sygn. akt

III AUa 468/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **30 września 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Sędziowie:	SSA Roman Skrzypek SSA Mirosław Szwagierczak
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **30 września 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **10 lutego 2015 r.** sygn. akt **IV U 215/13**

oddala apelację

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t. jedn. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił S. G. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania wcześniejszej emerytury, podkreślając, że wszystkie stanowiska w(...)były zaliczone do I kategorii zatrudnienia, ze względu na czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia, a także iż pobierał dodatek szkodliwy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc że wnioskodawca pracując przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, nie był narażony na szkodliwe oddziaływanie pól elektromagnetycznych o natężeniu od 0,1 do 300 000 MHz.

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Krośnie, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że S. G., ur. (...), pracował w (...). w J.od dnia 1 sierpnia 1973 r. do dnia 1 lutego 2012 r., zajmując kolejno stanowiska: stażysty, elektromontera pogotowia sieciowego, elektromontera urządzeń stacyjnych. Wnioskodawca swoje obowiązki wykonywał w (...), gdzie zajmował się bieżącą i okresową konserwacją sprzętu komputerowego, jego naprawami i usuwaniem awarii. Do sprzętu komputerowego należały wielkogabarytowe urządzenia informatyczne O.1325. Celem ustalenia charakteru pracy wnioskodawcy, Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, który ocenił, że praca wnioskodawcy nie była wykonywana w narażeniu na promieniowanie jonizujące i pola elektromagnetyczne w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia, ani nie wykonywał stale prac szczególnie obciążających wzrok i wymagających precyzyjnego widzenia – w kartografii, montażu mikroelementów, wymagających posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych. Obsługiwane przez wnioskodawcę urządzenia emitowały pole elektromagnetyczne o natężeniu kwalifikowanym, co najmniej do strefy zagrożenia. Mimo ustalenia, że wnioskodawca pracował przy komputerze cały dzień, nie pracował w warunkach szczególnych. Stanowiska wymienione w dziale XIV, poz. 4 i 5 wykazu A dotyczą prac narażających na działanie promieniowania jonizującego i prac narażających na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0.1 do 300 000 MHz w strefie zagrożenia, a także prac szczególnie obciążających wzrok i wymagających precyzyjnego widzenia – w kartografii, montażu mikroelementów, wymagających posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych. Opinia biegłego została uznana przez Sąd za wiarygodną podstawę czynienia ustaleń faktycznych. Niewykazanie okresu pracy w warunkach szczególnych skutkowało odmową przyznania prawa do emerytury.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany, zarzucając naruszenie prawa materialnego, a to przepisu działu XIV pkt. 4,5 oraz 24 wykazu A, załącznika do rozporządzenia RM z dn. 7.02.1983 r. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że wnioskodawca nie legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych, a także niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych, w szczególności kwestii sprawowania nadzoru i kontroli osób pracujących w takich warunkach.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy domagał się jej oddalenia, jako pozbawionej podstaw faktycznych i prawnych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie jest trafny i nie narusza prawa.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnienia S. G.do emerytury w obniżonym wieku, a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227), a w szczególności zakwalifikowanie okresu pracy w (...) w J.w okresie od 1.05.1974 r. do 31.12.1998 r., jako zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W świetle regulacji dotyczących wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych, pracami w szczególnych warunkach nie są wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami lub prace charakteryzujące się znacznym wysiłkiem fizycznym, lecz jedynie takie, które zostały

wymienione w § 4-15 rozporządzenia z dn. 7.02.1983 r. i wykazach stanowiących załącznik do niego (tak: wyrok SN z 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, Lex 1455235).

Normatywne rodzaje prac w szczególnych warunkach wyróżnia kryterium merytoryczne i formalne; pierwsze dotyczy wykonywania stale i w pełnym wymiarze takiej pracy, warunkiem drugiego jest wymienienie jej w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca, która nie spełnia łącznie obu kryteriów nie uprawnia do emerytury w niższym wieku emerytalnym określonym w tym rozporządzeniu. Dlatego też może wystąpić sytuacja, w której pomimo uznania przez pracodawcę pracy na danym stanowisku za pracę w szczególnych warunkach, pracownik może nie otrzymać wcześniejszej emerytury. Wnioskodawca otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 4 stycznia 2013 r., potwierdzające wykonywanie pracy w warunkach szczególnych w okresie od 1.10.1973 r. do 31.12.2008 r., które zostało zakwestionowane przez organ rentowy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji poprawnie przeprowadził postępowanie dowodowe i dokonał prawidłowej oceny jego wyników. Sąd Apelacyjny zauważa, że świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem abstrakcyjnym, w tym sensie, że treści z niego wynikające choćby były wątpliwe w świetle innych dowodów, należy bezwarunkowo przyjmować za prawdziwe. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach, podobnie jak i inne dowody, podlega weryfikacji co do zgodności z prawdą w kontekście całokształtu materiału dowodowego, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Wydanie przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie rodzi żadnych skutków materialnoprawnych, a określenie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako "pracy wykonywanej w szczególnych warunkach" w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie należy do kompetencji pracodawcy, lecz do organu rentowego i sądów ubezpieczeń społecznych.

Charakter pracy wnioskodawcy był przedmiotem opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, który dokonał rzeczowej i szczegółowej analizy pojęć, opisujących prace kwalifikowane jako prace w warunkach szczególnych, wymienione w dziale XIV, poz. 4 i 5 i ocenił, że wnioskodawca nie wykonywał pracy w narażeniu na działanie promieniowania jonizującego oraz na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 3000.000 MHz w strefie zagrożenia, ani też nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze prac szczególnie obciążających narząd wzroku i wymagających precyzyjnego widzenia, przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych. Opinia biegłego jest bardzo dobrze uzasadniona, wyjaśnia przy jakich pracach występuje narażenie na kontakt z polami elektromagnetycznymi o zakresie wskazanym w przepisach rozporządzenia. Wiadomości specjalne, przekazane przez biegłego, w zestawieniu ze zgromadzonym materiałem dowodowym pozwalają na stwierdzenie, że czynności wykonywanych przez wnioskodawcę nie można przyporządkować do wskazywanych w świadectwie pracy pozycji wykazu A.W trakcie spornego zatrudnienia wnioskodawca niewątpliwie miał styczność z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia (np. przebywając w obszarze pól elektromagnetycznych o niższym natężeniu), jednakże dla zaliczenia danego okresu pracy do stażu zatrudnienia wymaganego do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym, nie jest wystarczające jedynie przebywanie w spornym okresie w szkodliwym dla zdrowia środowisku pracy. Powyższej oceny nie może zmienić okoliczność pobierania dodatku za pracę w szkodliwych warunkach, ponieważ nie jest to równoznaczne z pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Dodatek za pracę w szkodliwych warunkach nie dowodzi pracy w szczególnych warunkach, tak samo jak jego brak nie oznacza, że pracownik nie pracował w szczególnych warunkach. Pobieranie dodatku szkodliwego przez skarżącego samo w sobie nie podważa ustalenia w tej sprawie o braku pracy stałej i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych (por. wyrok SN z 10 czerwca 2013 r., II UK 370/12)

Z podanych przyczyn orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.